
Piekarska

Dzielnice: Śródmieście

Osiedla: Stare Miasto

Atrybuty: Nazwy pochodzące od wyrazów pospolitych Nazwy określające

Rok utworzenia nazwy: 1564

Opis

WXV w. całą stronę parzystą zajmowały młyny, których głównymi klientami byli piekarze.

Do 1954.04.12 taką nazwę nosiła dzisiejsza ul. Wartka.

Ciekawostki

Choć najstarsze wzmianki pochodzą z 1435, domy murowane powstały dopiero w XVIII w. dla muzyków, kucharzy i drobnych handlarzy. Szerokość ulicy wynosiła tylko 6 metrów. W XVI w. stał tu browar, młyn i 2 ogrody. W 1525 zrodził się tu tumult warszawski, podnieśli go właśnie piekarze, rozwścieczeni zależnością od kupców zboża. W XVII w. mieszkają tu w 3 kamienicach muzycy (Goldziński, organista Stokłowski), kucharze i przekupnie, są tu 23 budynki mieszkalne i dwór Andrzeja Wyszyńskiego, dzierżawiony przez biskupa Trzebickiego. Zabudowa spłonęła w czasie potopu. W 1772 wybito przejście w murze (Zawrót) i Piekarska sięgnęła Podwała. Zabrano jej za to Zapiecek. W XVIII w. mieszkało zwykle biedne mieszczaństwo, ok. 500 osób. W XIX w. była to jedna z najbiedniejszych ulic Warszawy i najgęściej zaludnionych, z największą śmiertelnością dzieci. W 1895 zbudowano kanały wzdłuż ulicy, ale żeby stare budynki się nie rozpadły, budowano je nowatorską metodą, drążąc kanały pod ziemią. Z uwagi na to, że zaczęły się w kanałach gromadzić gazy, zbudowano nawet sieć wentylatorów. Przy okazji kopania natknięto się na stare piwnice, które kazano szybko rozebrać. Ulica w 1944 została zniszczona, a odbudowano ją w 1961

Stan obecny:

Nr 3: ~ ulica Abrahamowska \ Baryczkowska. W początkach XVII w. Stanisław Baryczka zaczął wykupywanie kamieniczek i ruder wokół uliczki i stawiać tu czynszówki. Uporządkował przy tym samą drogę, chcąc utworzyć tu jurydykę wewnątrz miasta. W 1619 magistrat nadał ulicy Abrahamowskiej nazwę Baryczkowskiej i nazwa przetrwała do 1766, mimo, że w 1699 wszystkie domy spłonęły. W 1766 Komisja Dobrego Porządku zdecydowała o likwidacji ulicy.

Nr 4: kamienica pod Pawiem. Należała do Antoniego Fontany; jej nazwa wzięła się od płaskorzeźby

pawia nad portalem. Mieszkał tu Henryk Boukołowski (ur. 1937) - aktor związany z takimi warszawskimi teatrami, jak Ateneum, Polski (1961-1975) czy Adekwatny (1975-1997), którego był dyrektorem naczelnym i artystycznym. Ma w swym dorobku kilkadziesiąt ról i reżyserii przedstawień w Teatrze Telewizji (m.in. "Lato w Nohant", "Szkoła żon", "Medea"), znany też z ról w filmach (m.in. "Zmory", "Kamienne tablice", "Wrota Europy").

Nr 5: kamienica pod Jeleniem. W latach 1940-44 w piwnicy domu na rogu Piekarskiej i Rycerskiej mieściła się drukarnia Ruchu Ludowego „Roch i Batalionów Chłopskich.

Nr 6: kamienica pod Aniołem. Pod koniec XVIII w. założono tu radykalny, patriotyczny Klub Liberii, zrzeszający lokaje i sługi, zubożałą szlachtę i biedotę miejską.

~ Nr 8\10: kamienica Twardostojewska. Powstała przed 1508 dla Mateusza Twardostoja. Kolejnym właścicielem był Jan Schelig.

~ Nr 9: w XVIII w. mieściła się tu drukarnia Zawadzkiego.

~ Nr 11: kamienica pod Jeleniem. Powstała w XVIII w.

~ Nr 12: kamienica pod Aniołem. Powstała w XVIII w.

Nr 20: Muzeum Rzemiosł Artystycznych I Precyzyjnych założony w powojennym budynku, zbudowanym na miejscu XIX-wiecznej kamienicy. Muzeum założono pod patronatem cechów złotników, zegarmistrzów, optyków, grawerów i brązowników. Zgromadzone są tu prace mistrzów i czeladników od XIV wieku. Na budynku zegar wykonany przez mistrzów Jana Goraja, Jana, Leona i Leopolda Osińskich i Wacława Makowskiego z inicjatywy prezesa cechu Jerzego Januszkiewicza.

~ uliczka Zawrót. Biegnąca wzdłuż murów od domku kata do Piekiełka. Zawracały tu wozy po wyładowaniu ziarna przy młynach. Zaczęli się tu również osiedlać piekarze i młynarze, przybyli głównie z Warmii, z Dobrego Miasta, uciekając przed Krzyżakami.

u wylotu ulicy na Podwale: Piekiełko. W XVI wieku było to miejsce publicznych egzekucji; rozrywano koźmi, łamano kołem, czy po prostu palono tu wiedźmy i złoczyńców. W XV w. zamęczono tu dwie kobiety podejrzane o rzucanie czarów na księcia Janusza, ostatniego księcia mazowieckiego. W 1596 nastąpiła egzekucja przywódcy zbuntowanych Kozaków siczowych Semena Nalewajki, a także zamachowcy na Zygmunta III Wazy, szalonego szlachcica Michała Piekarskiego. Stracony został tu również siostrzeniec starosty błońskiego Jordanowskiego za zorganizowanie zamachu na księcia, czy filozofa Łyszczyńskiego, oskarżonego o ateistyczne poglądy.

Pomnik Jana Kilińskiego. Odsłonięty 19.04.1936 i wykonany przez Stanisława Jackowskiego. Na początku stał na pl. Krasieńskich. W czasie wojny usunięty przez hitlerowców w odwecie za tablicę z pomnika Kopernika, przewieziono do Muzeum Narodowego. Zaraz po wojnie, uszkodzony (bez szabli) w al. 3 Maja, a potem 01.09.1946 nas pl. Krasieńskich. Ponownie ustawiono go na Podwalu 10.11.1956. Odlew został wykonany przez firmę Bracia Łopieńscy. W 1993-4 firma Fuji sponsorowała renowację pomnika. Przywrócono również tablicę z wizerunkiem scen z kosynierami. Druga tablica leży w magazynach Muzeum Narodowego. Jan Kiliński (1760-1819) szewc, rajca miejski, przywódca walczących z Rosjanami mieszczan podczas insurekcji kościuszkowskiej.

Kamień upamiętniający istnienie tu kamienicy, w której mieszkała w latach 1879-82 Maria Konopnicka.

Data nadania nazwy: rok 1564